

id. dr. Lektor Bálint: A halláscsökkenés megfelelő rehabilitációjának fontossága

Az élőlények számára az érzékszervek biztosítják a túlélés alapvető feltételeit. Az ember számára az érzékszervek szerepe átalakult, uralkodóvá vált a szociális és közösségi lét, a kommunikáció, valamint a társadalmi beilleszkedésben játszott szerep. Az érzékszervek közül jelen ismertetőben a hallás szerepével foglalkozunk.

A központi idegrendszer egyébek mellett az észlelt hangokra adott válaszokkal - **nagyobb részt tudat alatti reflexek** működtetésével - irányítja, orientálja, működteti és pozicionálja az egyént. Ezen hangoknak a beszéd csak megdöbbentően kis hányadát teszi ki, ami számunkra mégis kiemelkedő fontossággal bír, mint ahogyan arra az első bekezdésben utaltunk.

Hallása az egyik legnagyobb kincse. Füle nem csak hallásáért, de az egyensúlyáért is felelős. Éppen ezért kiemelten fontos, hogy egészségére kellő figyelmet fordítson. Füle az egyik legfontosabb érzékszerve. Ennek köszönhetően hallhatja az Önt körülvevő világot: a barátok és a családtagok kacajjal teli beszélgetéseit, az unokák ricsaját, a szél suttogását vagy épp az Ön mögött dübörgő lépteket. Ezért a megfelelő életminőség fenntartása érdekében elengedhetetlen hallása állapotának körültekintő felügyelete.

Úgy érzi, hogy hallásproblémája van? Segítünk! Nincs egyedül! A felmérések¹ azt mutatják, hogy átlagosan 7 év telik el a halláskárosodás felismerése és a rehabilitáció megkezdése között. Ne legyen egy a sok közül! Kezdje meg a hallásrehabilitációját, melynek lépései a következők:

1. Felismerés
2. Diagnózis
3. Kezelés
4. Rehabilitáció
5. Gondozás

A következőkben az első két lépésről olvashat bővebben.

Felismerés

Magyarországon minden 10. ember él valamilyen fokú halláskárosodással az Egészségügyi Világszervezet felmérése szerint.² A felismeréshez hosszú út vezet, mivel a fokozatosan romló hallást nehezen veszik észre azok, akik ilyen problémával küzdenek. Ennek oka az, hogy a romlás lassan és nagyon apró lépcsőkben következi be, ezért észrevétlen marad az egyén számára. A halláscsökkenés okai különbözőek lehetnek.

¹ <https://www.hearingloss.org/hearing-help/hearing-loss-basics/symptoms-diagnosing/>

² Csilla Bartha (1998-1999); Language Ideologies, Discriminatory Practices and the Deaf Community in Hungary; Letöltve: 2022.09.21. Letöltés helye: <http://pdc.ceu.hu/archive/00001922/01/bartha.pdf>

Vezetékes típusú halláscsökkenés esetében:

- fülzsírváladék,
- esetleg egy gyulladás vagy a hallójárat beszűkülése,
- a dobhártya kilyukadása,
- ha gátolja valami a hallószervi - porc láncolat mozgékonyágát,
- krónikus középfülgyulladás,
- vagy esetleg valamilyen genetikai tényező.³

Idegi típusú halláskárosodás esetében:

- szőrsejtek funkcionális zavara,
- belső fület érintő fejlődési rendellenesség,
- gyógyszerek mellékhatása,
- életkor,
- központi idegrendszer keringészavara/toxikus károsodása.⁴

Ezek az okok külön-külön és együttesen is okozhatnak halláscsökkenést.

A halláskárosodás hirtelen vagy fokozatosan is kialakulhat. Ha azt tapasztalja, hogy mások csak motyognak Ön körül, nem hallja a beszélgetéseket vagy a megszokottnál is jobban fel kell hangosítania a TV-t, akkor lehet, hogy Ön is érintett. Tanácsos már a legelső jelek észlelése után fül-orr-gégész, audiológus szakorvos, illetve audiológus szakasszisztens segítségét kérni a további problémák elkerülése érdekében.

Diagnózis⁵

A hallásvizsgálat egyszerű, gyors és fájdalommentes, amelynek minden lépésénél jelen van az audiológus szakasszisztens. A kivizsgálás egy általános fül-orr-garat vizsgálattal kezdődik, amit fül-orr-gégész vagy audiológus szakorvos végez el.

Ezt követi az audiológiai szakvizsgálat, melynek részei a hallás-, a beszéd- és a kellemetlenségi küszöb vizsgálat, valamint a tympanometria, stapedius reflex és fáradás vizsgálat. Ezek során a szakasszisztens méri az értékeket, melyeket a szakorvos végül összegez és validál.

³ Hallás- és látáskárosodás okai, a megelőzés lehetőségei; Letöltve: 2022.09.21. Letöltés helye: https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetenciak_meresi_ertekelesi_es_zkozrendszerenek_kialakitasa/1_2328_011_101115.pdf

⁴ Dr. Bakó Péter (2016); Halláscsökkenést okozó belső fül elváltozások vizsgálata és rehabilitációja humán beteganyagon és állatkísérletes modellen; Letöltve: 2022.09.21. Letöltés helye: <https://aok.pte.hu/hu/dokumentum/20305>

⁵ Az Egészségügyi Minisztérium szakmai protokollja A hallókészülék ellátás algoritmus a felnőtt nagyothallók esetében Az idegi eredetű nagyothallás kivizsgálása A hallókészülék rendelése, és illesztése; Letöltve: 2022.09.21. Letöltés helye: http://ftsz.pte.hu/docs/protokollok/FULHallokeszulek_P.pdf

A hallásvizsgálat egy erre a célra speciálisan kialakított, hangszigetelt fülkében történik. Első lépésként az úgynevezett hallásküszöb vizsgálatot végzik el, melynek során klinikai audiométer segítségével különböző frekvenciájú hangokat hallanak a vizsgált személyek. A halláscsökkenés mértékének pontos megállapításához a hangerő folyamatos emelése történik egészen addig, amíg a vizsgált személy meg nem hallja a hangot és jelez. A két fül vizsgálata külön-külön történik.

A kapott eredményt rögzíti a szakasszisztens az audiogramon, ami a hallás vizuális térképe. Az audiogramon a hallás állapotát koordináta rendszerben ábrázolja a klinikai audiométer. A leghalkabb hang, amelyet a vizsgált személy képes meghallani, a hallásküszöb. Az eredményeket a szakorvos értelmezi és érvényesíti.

A fenti mérések követően beszédértés vizsgálatot végez az audiológus szakasszisztens. Ilyenkor egyszótagú szavakat hall a vizsgált személy, amiket vissza kell ismételnie. A helyesen visszaismételt szavak arányából megállapítható a beszédértés százalékos aránya. A vezetésszerű típusú halláscsökkenésnél általában jobb, míg idegi halláscsökkenés esetén rosszabb a várható eredmény, különösen a hallóideg vagy az agyi hallópályák károsodásakor.

Ne várjon 7 évet. Amennyiben úgy érzi, gond lehet hallásával, mindenképp forduljon szakszerű segítségért. Kezdje el a rehabilitációt időben és legyen újra aktív részese a baráti társalgásoknak.

A hallás rehabilitáció további lépéseiről a következő cikkben olvashat.

2022.09.26.